

[Ingolf Knudsen.]

være med til at bekæmpe denne og se på, hvad der er at gøre. Socialdemokratiet ved, at vi f.eks. i udvalget havde stillet et forslag om en vis form for økonomisk ydelse, ungdomsydelse, til de unge, der begynder på en basisuddannelse. Hvis vi havde ladet ungdomsydelsen regulere, kunne vi have hjulpet nogle af disse unge, som ikke kan komme i gang med uddannelsen af økonomiske grunde, og det erkender vi, at der er mange, der ikke kan i dag. Dem ville vi gerne have været med til at hjælpe, men man fandt ikke mulighed for at bruge denne løsning, at tage imod denne fremstrakte hånd. Nej, da det hele ligesom gled fra hinanden, skulle det med brask og bram slås op, at nu var det ikke bare de småbeløb, som vi hidtil var blevet præsenteret for, der var gældende, men nu var det store beløb. En gang imellem – og her må socialdemokratiet undskylde mig – en gang imellem tror jeg, man har stillet dette ændringsforslag for ligesom at spille politisk spil, fordi man vidste, at man kunne ikke få gennemført et forslag til omkring 500 mill. kr. om året, og fordi man vidste, at man derved kunne hæve den politiske fane og sige: sådan kæmpede vi altså, selv om vi ikke fik noget igennem.

Ebba Strange (SF):

SF har undladt at stille særskilte ændringsforslag til EFG-lovforslaget, fordi vi på baggrund af det arbejde, der er foregået i undervisningsudvalget og på ordførermøderne, lige til det sidste har håbet på, at bare ét af de borgerlige partier eller bare nogle af folketingets medlemmer fra disse partier ville kunne indse, at en af forudsætningerne for, at vi kan udvikle og få noget godt ud af dette meget vigtige uddannelsesområde, er, at vi ikke lader de to uddannelser blive ved med at køre side om side. Det er altså ikke lykkedes i udvalget, og den sidste chance er så her i salen i dag; jeg håber stadig væk ikke, det er for sent at appellere til nogle af medlemmerne fra de borgerlige partier.

Jeg skal gøre det ved at hive noget gammelt materiale frem, som stammer helt fra betænkning nr. 612 fra 1968, altså den betænkning, der ligger fra før man udarbejdede forsøgsloven. Der blev peget på nogle svagheder dengang ved mesterlæren, og så vidt jeg kan se, er der ingen af de svagheder, der ikke gælder den

dag i dag; efter min vurdering er de oven i købet blevet forstærkede.

Der er opregnet 10 punkter i betænkningen. Jeg skal lade være med at nævne dem alle sammen, men kun nævne de efter min mening vigtigste af de 10 punkter, der dengang gjorde, at man indså nødvendigheden af at få en erhvervsfaglig grunduddannelse.

Det første, jeg skal nævne, er, at man dengang kritiserede de faglige uddannelser for, at det var private arbejdsgivere, der regulerede adgangen til det fag, hvori de unge ønskede uddannelse.

Det andet punkt, der kritiseres, er, at erhvervsvalget nødvendigvis skal træffes umiddelbart ved uddannelsens påbegyndelse, og det er jo stadig væk et af de helt store problemer i dag, hvis man går ind i en mesterlære. Jeg vil godt benytte lejligheden til at spørge undervisningsministeren, om hun kan bekræfte – ellers kan vi senere få det oplyst i undervisningsudvalget – et forlydende, jeg hørte her i pinsen, da jeg diskuterede dette med nogle, at 25 pct. af alle læreforhold bliver opløst igen inden for det første år, fordi det unge menneske simpelt hen er blevet puttet ind i en læreplads, fordi der tilfældigvis har været åbent, men det så viser sig, at det ikke duer, mesteren er måske ikke tilfreds med ham, og så bliver han hældt ud igen.

Det tredje punkt, jeg skal nævne, er, at overgangsmulighederne dengang blev beskrevet som værende meget begrænsede, og det er jo præcis det samme, der er tilfældet i dag, og det er præcis dér, vi andre mener, at EFG-uddannelsen giver de unge nogle muligheder for i løbet af basisåret at kunne træffe et valg, der er mere kvalificeret end det, man træffer, når man hovedkulds styrter ind i en tilfældig læreplads.

Som punkt fire, at der i høj grad synes at mangle plan for oplæringen på virksomheden.

For det femte, at den stigende grad af specialisering hævdes at gøre mange arbejdspladser mindre egnede som lærested for hele uddannelsen, også noget, som EFG-skolerne i meget høj grad har kunnet tage højde for ved at supplere det, de unge lærer ude på lærestederne, på værkstedsskolerne.

Endelig blev det allerede dengang kritiseret, at det alment orienterende indslag i lærlinguddannelsen var alt for beskedent, og derved skaber man en alt for stor afstand mellem det, de unge, der går i gymnasiet, lærer, og det, de